

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการดำเนินงานวิชาการของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท

Relationship between Creative Leadership and Academic Operation of
Schools under the Chainat Primary Educational Service Area Office

วสันต์ ชวกิจไพบูลย์¹ สายทิตย ยะฟู² และปพนสรศักดิ์ โพธิพิทักษ์³
Wasan Chawakitphaiboon, Saythit Yafu and Paponsan Potipitak

Received: July 05, 2022

Revised: August 24, 2022

Accepted: August 25, 2022

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารของโรงเรียน 2) ศึกษาระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน และ 3) หาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน มีวิธีดำเนินการวิจัย โดยการใช้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท จำนวน 285 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน และทำการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.57) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การไว้วางใจ ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.58) รองลงมา คือ การทำงานแบบเป็นทีม ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.59) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ จินตนาการ ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.59) 2) ระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.54) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.53) รองลงมา คือ การส่งเสริม สนับสนุนให้พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.53) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การส่งเสริม สนับสนุนกระบวนการวิจัย ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.58) และ 3) ค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง (r_{xy}

¹⁻³ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์; Nakhon Sawan Rajabhat University

Corresponding author, e-mail: wasanplayer@gmail.com, Tel. 096-8176038

= 0.89) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุด คือ การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล กระบวนการจัดการเรียนรู้ ($r_{xy} = 0.87$) รองลงมา คือ การพัฒนา มาตรฐานการเรียนรู้ วางแผน ทบทวน จัดทำ และพัฒนา หลักสูตรโรงเรียน ($r_{xy} = 0.86$) และ ด้านที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ การส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการวิจัย ($r_{xy} = 0.78$) อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, งานวิชาการของโรงเรียน, ความสัมพันธ์

Abstract

This research article aimed 1) to study the level of creative leadership of school administrators; 2) to study the level of school academic operation; and 3) to find the relationship between creative leadership and school academic operation. There was a way to conduct research by using a sample group that consisted of 285 teachers under the Chai Nat Primary Educational Service Area Office. Samples were determined using the Craigie and Morgan tables and simple randomization. Research tools were questionnaires. Statistics used to analyze data were mean, standard deviation and the Pearson correlation coefficient. The results of the research were as follows: 1) the level of creative leadership, overall, was at the highest level ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.57). When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest mean was trust ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.58), followed by teamwork ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.59) and the aspect with the lowest mean was imagination ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.59); 2) the level of academic operation of school, overall, was at the highest level ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.54). When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest mean was the development of a student-centered learning management process ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.53), followed by promotion and support for the development of innovative media and educational technology ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.53) and the aspect with the lowest average was promotion and support of research processes ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.58); and 3) the relationship value between creative leadership and school academic operation had a high positive correlation ($r_{xy} = 0.89$). When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest correlation was supervision, follow up, monitoring and evaluation of the learning management process ($r_{xy} = 0.87$), followed by development of standard of learning, planning, reviewing, preparing and developing school curriculum ($r_{xy} = 0.86$) and the aspect with the lowest correlation was research process promotion and support ($r_{xy} = 0.78$) with statistical significance at the .01 level.

Keywords: Creative Leadership, School Academic Work, Relationship

บทนำ

ปัจจุบันในแต่ละวันมีการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมาย ไม่ว่าจะเป็นความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี กระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลกระทบต่อให้เกิดความจำเป็นที่ต้องปรับเปลี่ยนการบริหารองค์การในแบบเดิมไปสู่กระบวนทัศน์ใหม่ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงได้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งพัฒนา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงระบบการจัดการศึกษาของประเทศ เพื่อให้สามารถพัฒนาคนให้มีคุณภาพอย่างเพียงพอต่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่กำลังเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมโดยต้องการให้ประชากรของประเทศสามารถร่วมมือและแข่งขันกับประชาคมโลกได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาทั้งด้านการดำเนินงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนโดยตรง เพื่อเป็นกรอบการทำงานหลักในการการบริหาร และการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังโรงเรียน โรงเรียนปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน ซึ่งมุ่งหวังจะให้เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา และตอบสนองความต้องการของชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553) ดังนั้นการพัฒนา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงระบบการจัดการศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องทำ เพื่อให้เกิดคุณภาพในด้านผลผลิต กระบวนการจัดการ และปัจจัยต่าง ๆ โดยบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง คือ ผู้บริหารโรงเรียน เพราะต้องเป็นทั้งผู้นำและผู้ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่าย ผู้บริหารโรงเรียนจึงเปรียบได้ว่าเป็นบุคคลสำคัญ มีวิสัยทัศน์ สามารถวินิจฉัยสั่งการหรือตัดสินใจต่าง ๆ เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพที่จะนำพาโรงเรียนให้ก้าวไปในกระแสแห่งการปฏิรูปได้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพหรือโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จนั้นต้องอาศัยความทุ่มเท ความพยายามในทุกด้านจากบุคคลที่เกี่ยวข้องต้องอาศัยความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ต้องอาศัยเป้าหมายที่ชัดเจนและท้าทาย ต้องอาศัยทรัพยากรที่เพียงพอและมีคุณภาพ ต้องอาศัยความมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยี ต้องอาศัยภาวะความเป็นผู้นำทั้งของผู้บริหารและของคณะครู ต้องอาศัยบรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือไว้วางใจซึ่งกันและกันที่สำคัญคือ ต้องอาศัยหลักการแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นทิศทางของการพัฒนาที่ถูกต้องอันเป็นบทบาทหน้าที่ที่สำคัญของผู้บริหาร (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2553)

หากโรงเรียนใดมีผู้นำหรือผู้บริหารขาดภาวะผู้นำก็จะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโรงเรียน แต่หากโรงเรียนใดมีผู้นำหรือผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำสูง มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ โรงเรียนนั้นก็จะสามารถแข่งขันกับผู้อื่นและประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้เป็นอย่างดี และผู้นำที่ดีต้องมีภาวะผู้นำที่สามารถที่จะจูงใจให้ผู้นับตามปฏิบัติตามได้โดยใช้ความรู้ความสามารถในการนำคนไปสู่เป้าหมายตามสถานการณ์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ หัวใจสำคัญที่จะช่วยให้โรงเรียนอยู่ได้อย่าง

มั่นคง ผู้นำต้องมีความเป็นผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่ มีความเชื่อมั่น กล้าตัดสินใจ กล้าเสี่ยง ยอมรับสิ่งที่จะเกิดขึ้น พร้อมเผชิญปัญหา มีความสามารถในการสร้างกำลังใจ สามารถปฏิบัติงานจนได้รับการยอมรับจากคนรอบข้าง เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล (สุวิมล โตปิ่นใจ, 2556) และการที่จะเป็นผู้นำที่ดีได้นั้นต้องมีความเป็นกลางต้อง เป็นผู้นำในการบริหารจัดการเพื่อการยอมรับของคนในโรงเรียน และของผู้ใช้บริการ ผู้นำจึงต้องมุ่งเน้นเรื่องการสื่อสารให้ชัดเจน และต้องอาศัยศักยภาพของตนเอง และของทีมงานร่วมกัน โดยคำนึงการจัดระบบโครงสร้างในโรงเรียน ที่สำคัญ คือ การมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหารในการกำหนดทิศทาง และเป้าหมายของโรงเรียน การมีเป้าหมายที่ชัดเจนของโรงเรียนตั้งแต่แรกก็จะสามารถประเมินผลสำเร็จของโรงเรียนได้ (วินา สุทธิโพธิ์, 2561) ดังนั้นภาวะผู้นำจึงมีความสำคัญต่อการปรับกระบวนการทำงาน เพื่อให้บรรลุประสิทธิภาพ ของโรงเรียนแล้ว ผู้บริหารยังต้องให้ความสนใจต่อบุคลากรในโรงเรียนด้วย ภาวะผู้นำนั้นถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้นำในการที่จะนำพาโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จได้ (ธีระพงศ์ ธนเจริญรัตน์, 2553)

ส่วนภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์นั้นเป็นการแสดงพฤติกรรมที่ตอบสนองเชิงจินตนาการโดยการคิดไตร่ตรองอย่างละเอียดถี่ถ้วนในสถานการณ์ต่าง ๆ และประเด็นต่าง ๆ มีความเป็นผู้นำที่มีการเรียนรู้ตลอดเวลา มีทัศนคติเชิงเชิงบวก ต่อโลกและต่อชีวิต เชื่อมมั่นในคุณค่าและ ศักยภาพของตนเองและผู้อื่น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักใช้วิกฤตที่เกิดขึ้นให้เป็นโอกาสผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ มีไหวพริบ และมีข้อมูลในเรื่องที่เป็นประเด็นปัญหา การแก้ปัญหาของผู้นำต้องอาศัยความรู้ที่จะกำหนดแนวความคิด การมีเชี่ยวชาญปัญญาจะช่วยให้ มีความคล่องแคล่วและมีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี เป็นผู้ที่สามารถรับมือกับความขัดแย้งและความวุ่นวายได้เป็นอย่างดี ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ต้องยึดถือความถูกต้อง มีพลังที่จะฟันฝ่าอุปสรรคและเป็นคนเปิดเผยตรงไปตรงมา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตอบสนองความต้องการของบุคลากรในด้านความสามารถในการนำความสร้างสรรค์และกระตุ้นให้เกิดความสร้างสรรค์ ซึ่งภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นความสามารถในผลักดันให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมาย (เพ็ญนภา ศรีภูธร, 2562) และภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์คือความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจ จูงใจ ส่งเสริม แนะนำ และเป็นผู้นำในกระบวนการทำงานภายในโรงเรียน เพื่อที่จะทำให้อุบัติการณ์สามารถคิดนอกกรอบ กล้าคิดกล้าตัดสินใจมีความคิดสร้างสรรค์หาแนวทางในการบริหารงานและสื่อสารภายในโรงเรียนมีความสามารถในการปรับตัวและกระบวนการทำงานในโรงเรียนให้มีความคล่องตัว และยืดหยุ่นเข้ากับสถานการณ์ได้ดีมากขึ้น ดังนั้นภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้บริหารในการดำเนินงานในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ (ภรณ์ทิพย์ ปั่นก้อง, 2559)

งานวิชาการเป็นงานหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของโรงเรียนก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การคัดเลือกแบบเรียน งานด้านการจัดการเรียนการสอน งานสื่อประกอบการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด

งานนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (วิจารณ์ พานิช, 2555) และจะเห็นได้ว่าการบริหารงานวิชาการนับเป็นงานที่สำคัญของโรงเรียน เป็นหน้าที่หลักของโรงเรียน ถือเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน โรงเรียนจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับงานวิชาการของโรงเรียน ที่จะสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และคุณสมบัติตามที่ต้องการ เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไปได้เป็นอย่างดี (สุรศักดิ์ เล็กวงษ์, 2563) ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ชัยนาท จึงได้นำแนวทางการจัดการศึกษา และการดำเนินงานวิชาการไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียน โดยการบริหารและจัดการศึกษา ส่งเสริม และสนับสนุน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกับโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น รวมถึงนโยบาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน “วิถีใหม่ วิถีคุณภาพ” ในรูปแบบบริหารจัดการที่ใช้พื้นที่เป็นฐาน และนวัตกรรมในการขับเคลื่อน โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ การพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศชาติ และจากรายงานผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ชัยนาท ในปีการศึกษา 2561 ปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563 พบว่า การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET: Ordinary National Educational Test) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (NT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนบางส่วนทำคะแนนได้เต็ม และมีนักเรียนที่ทำคะแนนได้สูงกว่าคะแนนค่าเฉลี่ยระดับชาติเป็นจำนวนมาก (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ชัยนาท, 2564)

ความสำเร็จนี้เกิดขึ้นได้เพราะผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ชัยนาท ที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในระดับสูงที่จะส่งผลให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อการดำเนินงานวิชาการที่เหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงและเป็นไปในทางที่ดีขึ้น มีโลกทัศน์ที่กว้างไกลเป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้มีวิสัยทัศน์ที่สามารถกำหนดภาพจุดมุ่งหมายในอนาคตของโรงเรียนได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจุดมุ่งหมายของการดำเนินงานวิชาการ ซึ่งเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ใช้ผลักดันให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายทำให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงานวิชาการ จัดทำหลักสูตรโรงเรียนให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีตัวชี้วัดคุณภาพของการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ชัยนาท, 2564)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะทำวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน เพื่อให้เห็นว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความสำคัญต่อการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน ซึ่งเป็นงานที่เป็น

หัวใจสำคัญในการบริหารโรงเรียน เพราะผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อการบริหารงานวิชาการเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น มีโลกทัศน์ที่กว้างไกลที่เป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้มีวิสัยทัศน์ที่สามารถกำหนดภาพเป้าหมายในอนาคตของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนได้อย่างชัดเจน มีจิตวิญญาณและความผู้นำทางวิชาการ และมีความรู้ในหลักการบริหารงานวิชาการ เทคนิคบริหารงานวิชาการ และมีการวางแผนกลยุทธ์บริหารงานวิชาการ รวมทั้งต้องรู้จักนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู จำนวน 285 คน โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และทำการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับครู ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่ง อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารของโรงเรียน จำนวน 40 ข้อ ครอบคลุมทั้งหมด 8 ด้าน ดังนี้ 1) ความคิดสร้างสรรค์ 2) การทำงานเป็นทีม 3) วิสัยทัศน์ 4) การปรับตัวและยืดหยุ่นตามสถานการณ์ 5) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 6) จินตนาการ 7) การไว้วางใจ 8) การร่วมมือแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ตอนที่ 3 การดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน จำนวน 26 ข้อ ครอบคลุมทั้งหมดทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1) การพัฒนามาตรฐานการเรียนรู้ วางแผน ทบทวน จัดทำ และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ 3) การส่งเสริม สนับสนุนให้พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 4) การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล กระบวนการจัดการเรียนรู้ 5) การส่งเสริม สนับสนุนกระบวนการวิจัย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{x} =

4.56, S.D. = 0.57) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ระดับในมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การไว้วางใจ ($\bar{x} = 4.59$, S.D. = 0.58) รองลงมา คือ การทำงานแบบเป็นทีม ($\bar{x} = 4.59$, S.D. = 0.59) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ จินตนาการ ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = 0.59)

2. ระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยนาท ตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.60$, S.D. = 0.54) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ระดับในมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ($\bar{x} = 4.64$, S.D. = 0.53) รองลงมา คือ การส่งเสริม สนับสนุนให้พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{x} = 4.63$, S.D. = 0.53) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การส่งเสริม สนับสนุนกระบวนการวิจัย ($\bar{x} = 4.51$, S.D. = 0.58)

3. ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน พบว่า ตัวชี้วัดการดำเนินงานวิชาการ 5 ตัวชี้วัด คือ 1) การพัฒนามาตรฐานการเรียนรู้ วางแผน ทบทวน จัดทำ และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ 3) การส่งเสริม สนับสนุนให้พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 4) การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล กระบวนการจัดการเรียนรู้ และ 5) การส่งเสริม สนับสนุนกระบวนการวิจัย มีความสัมพันธ์กันทางบวก ($r_{xy} = 0.89$) กับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.89$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุด คือ การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล กระบวนการจัดการเรียนรู้ ($r_{xy} = 0.87$) รองลงมา คือ การพัฒนามาตรฐานการเรียนรู้ วางแผน ทบทวน จัดทำ และพัฒนา หลักสูตรโรงเรียน ($r_{xy} = 0.86$) การส่งเสริม สนับสนุนให้พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ($r_{xy} = 0.84$) การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ($r_{xy} = 0.81$) และข้อที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ การส่งเสริม สนับสนุนกระบวนการวิจัย ($r_{xy} = 0.78$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ทั้ง 8 ด้าน โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เป็นเพราะ ปัจจุบันผู้บริหารมีการแสดงออกเชิงจินตนาการและมีหลักการ มีวิสัยทัศน์ที่ดี มีการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี มีการทำงานแบบทีมในการสืบเสาะหาความรู้ ร่วมมือกันแก้ปัญหา มีการตรวจสอบความเชื่อร่วมกัน สร้างจินตนาการของอนาคตที่ควรเป็น เก็บรวบรวมวิเคราะห์ และแปลผลข้อมูล มีการยืดหยุ่นและปรับการรูปแบบการทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีความคิดริเริ่มที่สร้างสรรค์ และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลมอบหมายงานได้ตรงกับความสามารถของบุคคลนั้น เพื่อนำโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ชัดเจน

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวินา สุธิโพธิ์ (2561) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ทั้ง 8 ด้าน พบว่า

1.1 ด้านความคิดสร้างสรรค์ โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างภาพภายในจิตใจอย่างมีหลักการและเหตุผล แล้วนำไปสู่การสิ่งนวัตกรรมหรือสิ่งใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ในการบริหาร ทำงานด้วยความกระฉับกระเฉงรวดเร็ว มีความคล่องแคล่วว่องไวในการคิดอย่างมีเหตุผล ผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนใช้ความรู้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติงาน มอบหมายงานให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนรับผิดชอบอย่างทั่วถึงโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถและความเหมาะสมของแต่ละบุคคล ให้ความช่วยเหลือรับฟังปัญหาเรื่องส่วนตัวและเรื่องปฏิบัติงานได้เหมาะสม แล้วนำไปความสำเร็จของโรงเรียน และเป็นที่ยอมรับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุศรา ปุณริบูรณ์ (2559) พบว่า ด้านความคิดสร้างสรรค์ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 ด้านการทำงานแบบเป็นทีม โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบการทำงานของครูเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นระบบและชัดเจนและทำงานร่วมกับบุคคลอื่น ซึ่งมีเป้าหมายในแบบเดียวกัน มีการแลกเปลี่ยนความรู้ มีการช่วยเหลือกัน มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบ และร่วมมือทำงานด้วยกัน สามารถนำจุดเด่น จุดดี ของครูและบุคลากรแต่ละบุคคลมาช่วยให้งานจนทำให้บรรลุเป้าหมายที่ร่วมกันตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการมีกระบวนการติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศักดา ทองดี (2560) พบว่า ด้านการทำงานแบบเป็นทีม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 ด้านวิสัยทัศน์ โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารมีความสามารถในการมองภาพในอนาคต และอยู่บนพื้นฐานความเป็นจริง โดยการกำหนดวิสัยทัศน์นั้นมีการสนับสนุนให้บุคคลที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ สร้างขวัญกำลังใจ มีความเพียรพยายาม และมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงานที่มุ่งสู่ความสำเร็จอย่างสม่ำเสมอ สนับสนุนให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ และมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ที่ทันสมัยทั้งปัจจุบันและอนาคต และเป็นแนวทางที่นำไปสู่ความสำเร็จของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเพ็ญภา ศรีภูธร (2562) พบว่า ด้านวิสัยทัศน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

1.4 ด้านการปรับตัวและยืดหยุ่นตามสถานการณ์ โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานขององค์กร เพื่อให้เข้ากับสถานการณ์และบริบทที่เปลี่ยนไป มีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปจากเดิมโดยปรับเปลี่ยนแผนงานตามความเหมาะสม มีการสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูและบุคลากรคิดหาวิธีการที่แปลกใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงาน และการเปิดโอกาสและรับฟัง

ความคิดเห็นที่แตกต่างของบุคลากรและข้อเสนอแนะจากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหาและเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนศึกษาร่วมกัน และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานและนำพาโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุศรา ปุณฺธิรุณฺ (2559) พบว่า ด้านการปรับตัวและยืดหยุ่นตามสถานการณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

1.5 ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารมีความสามารถที่ผู้บริหารสามารถเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเท่าเทียมเสมอภาคกัน มีการมอบหมายงานได้ตรงกับความสามารถ และเปิดโอกาสให้แต่ละบุคคลได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ตามที่แต่ละคนต้องการ มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานและเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้นอย่างเท่าเทียม สร้างแหล่งเรียนรู้และสนับสนุนเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับครูในการพัฒนากระบวนการสอนตามความถนัดและความสนใจ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีการติดตามผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง และสร้างบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้อันระหว่างครูด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของภรณ์ทิพย์ ปั่นก้อง (2559) พบว่า ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

1.6 ด้านจินตนาการ โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารสามารถมองอนาคตและสร้างภาพอนาคตได้ก้าวหน้าไปไกล สร้างภาพอนาคตที่ควรเป็นอย่างมีความเชื่อมั่นและนำไปสู่การพัฒนาในรูปแบบใหม่ ก่อให้เกิดการบรรลุเป้าหมาย สร้างแรงจูงใจให้กับผู้ร่วมงานในการริเริ่ม มีมุมมองหรือภาพอนาคตที่มองไปข้างหน้าอย่างชัดเจน ผู้บริหารมีแนวทางในการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และผู้บริหารมีกระบวนการทำงานรูปแบบใหม่ ๆ ที่ทำให้โรงเรียนมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่เสมอ มีการเปลี่ยนแปลงงานโดยใช้นวัตกรรมเชิงระบบ มีศักยภาพทางสติปัญญาในการสร้างวิสัยทัศน์ที่เฉียบฉลาดผู้บริหารมีมุมมองหรือภาพอนาคตที่มองไปข้างหน้าอย่างชัดเจน ผู้บริหารมีแนวทางในการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และผู้บริหารมีกระบวนการทำงานรูปแบบใหม่ ๆ ที่ทำให้โรงเรียนมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่เสมอ แก้ไขปัญหาด้วยการคิดวิเคราะห์และนำทางเลือกในการแก้ปัญหาไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของทวิภรณ์ วรชิน (2559) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ด้านจินตนาการ โดยภาพรวมมีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด

1.7 ด้านการไว้วางใจ โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารสามารถสร้างความเชื่อใจไว้วางใจให้กับสมาชิกในโรงเรียน สร้างความน่าเชื่อถือโดยการยึดหลักคุณธรรม ความซื่อสัตย์ ความเป็นกลาง ความมีวินัยและความอดทนในการบริหารงาน ซึ่งเป็นหลักสำคัญในการบริหาร เป็นแม่แบบที่ดี และให้เกียรติผู้อื่น เคารพและให้การสนับสนุนผู้อื่น สอบถามและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้แสดงความคิดเห็น รับฟังปัญหาและให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม ยอมรับผลจากการตัดสินใจโดยไม่โทษผู้อื่น และผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีด้านระเบียบวินัยและความรับผิดชอบเป็นคนเปิดเผยและไว้วางใจได้ และรับ

ฟังปัญหาและให้ความช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญรดา ทรงบุญศาสตร์ (2560) พบว่า ด้านการไว้วางใจ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

1.8 ด้านการร่วมมือแก้ไขปัญหาย่างสร้างสรรค์ โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกับครู โดยมุ่งเน้นประโยชน์สูงสุดของโรงเรียน สามารถประสานพลังสร้างสรรค์จากผู้ร่วมงานทุกคน โดยการนำจุดแข็งหรือข้อดีในแต่ละคนมาใช้ให้เป็นประโยชน์ มีการคิดไตร่ตรอง สุขุม รอบคอบในงานที่ทำ การคิดแก้ปัญหาเป็นพื้นฐานของสติปัญญาและความเข้าใจ การคิดแก้ปัญหาเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจ การคิดแก้ปัญหานำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงและการคิดแก้ปัญหาสร้างความสามารถในการแข่งขันในสังคมแห่งความรู้ มีการสร้างความรู้สึกในการทำงานร่วมกันเป็นทีมด้วยการแบ่งปันประสบการณ์และความคิดเห็นจากทุก ๆ คนในทีม เพื่อให้ทุกคนเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ผลงานและเป็นการเสริมสร้างกำลังใจในการทำงานร่วมกันมีการจูงใจทุกฝ่ายไปสู่จุดที่พอใจ ได้รับผลประโยชน์สูงสุด และบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุรศักดิ์ ปักกระโท (2560) พบว่า ด้านการร่วมมือแก้ไขปัญหาย่างสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยนาท โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะการดำเนินงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่ถือว่าเป็นหัวใจของโรงเรียนหรือโรงเรียนผู้ บริหารต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ ให้ความสำคัญในการบริหารมากกว่าบริหารงานอื่น ๆ ให้ส่วนงานอื่น ๆ เป็นงานสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมระบบของโรงเรียนได้ ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกคนจำเป็นต้องให้ความสนใจและให้ความสำคัญในการดำเนินงานวิชาการเป็นอันดับแรก โดยมุ่งหวังให้การดำเนินงานวิชาการช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางด้านสติปัญญาเกิดการเรียนรู้ และมีคุณธรรมจริยธรรมตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และเพื่อแสดงให้เห็นถึงคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียนนั้น ๆ ที่มีส่วนในการผลักดันกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีรูปแบบที่สมบูรณ์ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และเกิดการเรียนรู้ควบคู่กับการมีคุณธรรม จริยธรรม อีกทั้งช่วยพัฒนาประเทศชาติและสังคมให้เจริญก้าวหน้า ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเพ็ญญา ศรีภูธร (2562) พบว่า การดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ทั้ง 5 ตัวชี้วัด พบว่า

2.1 การพัฒนามาตรฐานการเรียนรู้ วางแผน ทบทวน จัดทำ และพัฒนาหลักสูตรโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน มีการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในโรงเรียนอย่างมีคุณภาพ มีการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีการ

แนะแนว ส่งเสริมการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีการติดตามนิเทศการศึกษา จัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของการวางแผนงานด้านวิชาการ ประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาวิชาการกับโรงเรียนและโรงเรียนอื่น มีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและ มาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมและพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาให้มีแหล่ง เรียนรู้และสาระหลักสูตรท้องถิ่น ส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ และการวิจัยเพื่อ คุณภาพการศึกษาในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาสมรรถนะ และการเรียนรู้เต็มตาม ศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเบญจมาศ หนูไชยทอง (2561) พบว่า การพัฒนา มาตรฐานการเรียนรู้ วางแผน ทบทวน จัดทำ และพัฒนา หลักสูตรโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด

2.2 การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการพัฒนากระบวนการ จัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยมีการจัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียน และส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีผลงานทางวิชาการ สามารถได้รับ รางวัลจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน มีการส่งเสริมและพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียนที่มี ความสามารถพิเศษ ช่วยเหลือนักเรียนพิการ ด้อยโอกาสให้มีสมรรถนะ คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ และมีความพร้อมในการดำรงชีวิตในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของสุทธิชัย นาคะอินทร์ (2561) พบว่า การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็น สำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2.3 การส่งเสริม สนับสนุนให้พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการ ศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียน มีการส่งเสริม สนับสนุนให้พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อนำมาใช้ในกิจกรรมการ จัดการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กเรียนมีทักษะการคิดและสร้างนวัตกรรมได้ มีการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม มีการพัฒนา อาคารสถานที่ และจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ผู้บริหารสามารถนำ โรงเรียนให้ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของวินา สุทธิโพธิ์ (2561) พบว่า การส่งเสริม สนับสนุนให้พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2.4 การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล กระบวนการจัดการเรียนรู้ โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม เตรียมความพร้อมและประเมินผล กระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยส่งเสริมกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ เกิดการ เรียนรู้ร่วมกัน สร้างและสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พร้อมรับการ ประเมินคุณภาพภายนอก มีการสร้างการรับรู้ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ โดยอาศัย วิธีการต่าง ๆ เช่น การประชุม สัมมนา เอกสาร หนังสือ ประชาสัมพันธ์ เพื่อความเข้าใจและรู้

เป้าหมายของนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล กระบวนการจัดการเรียนรู้ มีการกำหนดวิธีการนิเทศ และกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหาและความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจันจิรา น้ำขาว (2562) พบว่า การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล กระบวนการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด

2.5 การส่งเสริม สนับสนุนกระบวนการวิจัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการพัฒนาครูให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย มีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้งานวิจัยและใช้ประโยชน์จากงานวิจัย โดยการจัดกิจกรรมการทำวิจัยร่วมกัน และนำผลการวิจัยและองค์ความรู้จากงานวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาโรงเรียน ร่วมสร้างเครือข่ายระหว่างสถานศึกษา โดยสร้างเครือข่ายแบบโรงเรียนที่โรงเรียนน้องหรือกลุ่มโรงเรียน มีการขอให้หน่วยงานต้นสังกัดสนับสนุน ส่งเสริม และมีนโยบายในการจัดทำเครือข่ายเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาโดยให้การสนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ มีการพัฒนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างจริงจัง ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูใช้กระบวนการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนานักเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเพ็ญภา ศิริภูธร (2562) พบว่า การส่งเสริม สนับสนุนกระบวนการวิจัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท มีการบริหารโรงเรียนโดยการขับเคลื่อนนโยบายการจัดการศึกษา สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสภาพเศรษฐกิจและสังคม และการที่ผู้บริหารสามารถบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพได้นั้น ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เพราะต้องเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อการบริหารโรงเรียนเหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงและเป็นไปในทางที่ดีขึ้น มีโลกทัศน์ที่กว้างไกลเป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้ผู้นำโรงเรียนมีวิสัยทัศน์ที่สามารถกำหนดภาพจุดมุ่งหมายในอนาคตของโรงเรียนได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจุดมุ่งหมายของการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารโรงเรียน เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนโดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของโรงเรียนและเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร ใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารโรงเรียน เพราะผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อการบริหารงานวิชาการเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น มีโลกทัศน์ที่กว้างไกลที่เป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้มีวิสัยทัศน์ที่สามารถกำหนดภาพเป้าหมายในอนาคตของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนได้อย่างชัดเจน มีจิตวิญญาณและความผู้นำทางวิชาการ

และมีความรู้ในหลักการบริหารงานวิชาการ เทคนิคบริหารงานวิชาการ และมีการวางแผนกลยุทธ์บริหารงานวิชาการ รวมทั้งต้องรู้จักนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ Sowden, P. T. & Dawson, L. (2011) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ในระดับสูงและเป็นไปในทิศทางบวก

องค์ความรู้ใหม่

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในระดับสูง ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนมีการบริหารโรงเรียนโดยการขับเคลื่อนนโยบายการจัดการศึกษา สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสภาพเศรษฐกิจและสังคม และการที่ผู้บริหารสามารถบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพได้นั้น ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เพราะต้องเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อการบริหารโรงเรียนเหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงและเป็นไปในทางที่ดีขึ้น มีโลกทัศน์ที่กว้างไกลเป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้ผู้นำโรงเรียนมีวิสัยทัศน์ที่สามารถกำหนดภาพจุดมุ่งหมายในอนาคตของโรงเรียนได้อย่างชัดเจน มีจิตวิญญาณและความผู้นำทางวิชาการ มีความรู้ในหลักการบริหารงานวิชาการ เทคนิคบริหารงานวิชาการ และมีการวางแผนกลยุทธ์บริหารงานวิชาการ รวมทั้งต้องรู้จักนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจุดมุ่งหมายของการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารโรงเรียน เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนโดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของโรงเรียนและเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร และดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้บริหารหน่วยงานต้นสังกัดควรสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการพัฒนาในด้านวิสัยทัศน์ที่ดี เพื่อสร้างภาพอนาคตที่ควรเป็นได้ อย่างสร้างสรรค์และมีหลักการ เพื่อนำไปปฏิบัติในโรงเรียน และนำไปสู่ความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ชัดเจน
2. ผู้บริหารหน่วยงานต้นสังกัดควรสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการพัฒนาจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยมีการติดตามนิเทศการศึกษา เพื่อให้โรงเรียนได้ข้อมูลมา

พัฒนาการจัดเรียนการสอนในโรงเรียน และจะทำให้นักเรียนได้พัฒนาสมรรถนะและการเรียนรู้
เต็มตามศักยภาพ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. เนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ด้านของจินตนาการ มีความสำคัญมาเป็นลำดับสุดท้าย ซึ่งส่งผลต่อการมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษา ดังนั้นจึงควรศึกษาแนวทางการสร้างเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ในด้านของจินตนาการให้สูงขึ้น

2. เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล กระบวนการจัดการเรียนรู้ นั้นส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการมากที่สุด ดังนั้นการที่จะพัฒนางานวิชาการให้มีคุณภาพ จึงควรศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารและครูของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญฤทัย ภูสาระ. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- จันจิรา น้ำขาว. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับการดำเนินงานวิชาการใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6*. (วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธีระพงศ์ ธนเจริญรัตน์. (2553). *หลักสูตรการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารอู่กลางการ ประกันภัย*. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุศรา ปุณริบูรณ์. (2559). *องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เบ็ญจมาศ หนูไชยทอง. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร โรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

- เพ็ญญา ศรีภูธร. (2562). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ภรณ์ทิพย์ ปั่นก้อน. (2559). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. (การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรีสฤณีวงศ์.
- วินา สุทธิโพธิ์. (2561). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. (การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2553). ผู้บริหารโรงเรียนสามมิติ การพัฒนาวิชาชีพสู่ความเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ. ขอนแก่น: คลังน่านาวิทยา.
- ศักดิ์ดา ทองดี. (2560). การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์สำหรับผู้บริหารโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. วารสารชุมชนวิจัย, 11(1), 182-184.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท. (2564). วิสัยทัศน์/พันธกิจ/ยุทธศาสตร์. เข้าถึงได้จาก <https://www.cnt.go.th/cnt/>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). แนวทางการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุทธิชัย นาคะอินทร์. (2561). รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุรศักดิ์ ปักการะโถ. (2560). การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิตมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- สุรศักดิ์ เล็กวงษ์. (2563). *บทบาทภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิตมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สุวิมล โตปิ่นใจ. (2556). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มบางบ่อ 2 อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Sowden, P. T. & Dawson, L. (2011). *Creative feelings: the effect of mood on creative ideation and evaluation*. United Kingdom: University of Surrey.